UUTISET

Suomessa helle on tukala, jos lämpötila nousee kolmena peräkkäisenä päivänä yli 27 asteeseen. Jos asteita on yli 30, puhutaan jo erittäin tukalasta helteestä. **PÄIVYSTÄVÄ METEOROLOGI JUHA TUOMOLA, ILMATIETEEN LAITOS**

Tuotanto väheni kaikilla teollisuuden päätoimialoilla.

Teollisuustuotanto jatkoi laskua

Koko teollisuuden työpäiväkorjattu tuotanto oli toukokuussa 3,1 prosenttia viime vuotta pienempi. Tehtyjen tilausten arvo kuitenkin kasvoi hieman.

Tilastokeskuksen mukaan tuotanto väheni kaikilla teollisuuden päätoimialoilla. Kaivostoiminnassa ja louhinnassa pudotus oli suurin, vajaa kymmenen prosenttia. Sähkön tuotanto väheni vain prosentilla.

Teollisuuden kapasiteetista oli toukokuussa käytössä noin 80 prosenttia. Se on hieman viimevuotista vähemmän.

Metsäteollisuus pyöri noin 85 prosentin kapasiteetilla. Metalliteollisuuden käyttöaste kasvoi 82 prosenttiin.

Teollisuuden tilausten arvo oli Tilastokeskuksen mukaan toukokuussa hieman yli prosentin viime vuotta suurempi. Se kasvoi etenkin metalli- ja paperiteollisuudessa.

Tekstiili- ja kemianteollisuus menettivät tilauksia.

TIINA HEIKKINEN

EU:lta kanne Suomelle

Euroopan komissio on nostanut Suomea vastaan kanteen rakennusten energiatehokkuutta koskevan direktiivin täytäntöönpanosta. Kanne perustuu komission huhtikuiseen päätökseen viedä asia unionin tuomioistuimeen.

Komission mukaan Suomi ei ole täyttänyt kaikkia direktiivin mukaisia velvoitteita. Kaikkia lakeja, asetuksia ja hallinnollisia määräyksiä direktiivin saattamiseksi osaksi kansallista lainsäädäntöä ei ole annettu määräajassa.

Manner-Suomessa viivästäminen koskee kahta direktiivin osaa ja Ahvenanmaalla koko direktiiviä.

Komissio pyytää tuomioistuinta määräämään Suomelle yli 19 000 euron suuruisen päivittäisen uhkasakon. Maksuvelvoite astuisi voimaan tuomion julistamispäivän jälkeen.

Suomi on saanut komissiolta virallisen huomautuksen asiasta jo lähes kaksi vuotta sitten. Lisäksi komissio on antanut perustellun lausunnon viime vuoden huhtikuussa.

Suomen on toimitettava vastineensa unionin tuomioistuimelle syyskuun puoliväliin mennessä.

TIINA HEIKKINEN

Lujabetonilta 3 miljoonaa ratapölkkyä

Kolmas miljoonas ratapölkky on valmistunut Lujabetonin Siilinjärven tehtaalta.

Lujabetoni ja Liikennevirasto tekivät vuonna 1997 sopimuksen ratapölkkyjen valmistuksesta. Niillä päätettiin korvata vanhentuneet puiset ratapölkyt rautateiltä.

”Meille sopimus Liikenneviraston kanssa on hyvin merkittävä. Sillä on paitsi taloudellinen, myös työllisyyteen vaikuttava merkitys”, toteaa Lujabetonin toimitusjohtaja **Mikko Isotalo**.

Vilkkaimmillaan rataverkon päällysrakenteiden kunnostus oli 1990-luvun lopulla ja 2000-luvun alussa.

Viime vuosina betonisia ratapölkkyjä on valmistettu 50 000–100 000 kappaletta vuosittain. Ratapölkkyjä on lähes 2 000 raidekilometrillä.

”Yhteistyö on sujunut sekä aikataulullisesti että laadullisesti kiitettävästi. Emme ole saaneet yhtään ratapölkkyihin liittyvää reklamaatiota näiden 18 toimitusvuoden aikana”, Liikenneviraston radanparantaminen-yksikön päällikkö **Magnus Nygård** sanoo.

MT

Maatalouskoneiden myynti kääntyi laskuun Euroopassa

Eurooppalaisten maatalouskonevalmistajien odotukset ovat synkistyneet nopeasti alkuvuonna. Ranskassa traktorikauppa alkoi hyytyä talvella ja oireita käänteestä on myös muissa maissa kuten Saksassa.

VEIKKO NIITTYMAA

Fendt aikoo harpata kärkeen suurimman tavanomaisen traktorin kisassa. Järkälemäinen 1050-malli tulee myyntiin ehkä ensi vuoden lopulla.

Maailman johtaviin maatalouskonevalmistajiin lukeutuva yhdysvaltalainen Agco Corporation kertoi markkinanäkymistä maanantaina Newschwansteinin linnassa Baijerissa Saksassa pidetyssä tiedotustilaisuudessa.

Samalla julkistettiin kolme uutta Fendtin traktorimallia, päällimmäisenä uusi 500 hevosvoimaan yltävä 10-sarja.

Pääjohtaja **Martin Richenhagen** Agcolta arvioi maatalouskonemarkkinoiden kehittyneen odotusten mukaisesti. Vaikka ongelmia on muun muassa Ranskassa, monissa maissa myynti jatkuu entiseen tapaan. Richenhagenin mukaan etenkin Itä-Euroopan, Kiinan ja Afrikan markkinat ovat lupaavia.

Maatalouden perusvire on kokonaisuutena positiivinen. Ruuan tarve lisääntyy väestönkasvun tahdissa ja ruuan tuottamiseen tarvitaan entistä enemmän koneita. Afrikka saattaa olla tulevaisuuden ruoka-aitta, Richenhagen linjasi.

Venäjälläkin on tilaa kasvaa, vaikka Ukrainan kriisi sotkee tilapäisesti markkinoita. Kun Yhdysvalloissa on 25 länsimaista traktoria tuhatta hehtaaria kohti, Venäjällä tullaan toimeen kolmella.

Takana kolme lihavaa vuotta

Agcon varapääjohtaja **Peter-Josef Paffen** Fendtiltä arvioi traktorien myynnin supistuvan tänä vuonna lievästi Euroopassa. Menekin povataan laskevan 171 000 traktoriin, kun viime vuonna yllettiin 178 000 koneeseen.

Mikäli ennuste toteutuu, tästä vuodesta tulee heikoin viiteen vuoteen ja toiseksi heikoin ainakin vuosikymmeneen Euroopassa. Pohjalla käytiin 2009, jolloin kaupaksi meni 159 000 traktoria.

Paffenin mukaan konevalmistajien odotukset ovat heikentyneet nopeasti keväällä. Myynnissä ei ole vielä merkittävää laskua, mutta konealan omat arviot seuraavien kuuden kuukauden näkymistä kielivät vaikeita aikoja.

Euroopan maatalouskonevalmistajien kattojärjestö, Cema, seuraa markkinatilannetta kuukausittain 140 isolle yritykselle tehtävällä kyselyllä. Tuoreimmat tiedot ovat kesäkuulta. Yhtä vaisulta näytti viimeksi neljä vuotta sitten.

Viime vuosi ennätyksellinen

Fendtille viime vuosi oli historian paras. Tuotanto kasvoi viidenneksi 17 837 traktoriin. Samaan ei ylletä tänä vuonna. Pudotaan ehkä 17 100 traktoriin, Paffen arvioi.

Notkahduksesta ei odoteta pitkää. Paffen linjasi keskipitkän ajan tavoitteeksi nostaa tuotanto 20 000 traktoriin. Richenhagen tarkensi kysyttäessä, että keskipitkä aika tarkoittaa mieluummin kolmea kuin kymmentä vuotta.

Paffen kävi läpi EU-maiden markkinatilannetta. Ranskassa myynti on notkahtanut. Vetovastuu on Saksalla, jonka myynti on pysynyt vahvana tähän saakka. Oireita käänteestä on ilmassa. Englannissa tulvaongelmat ovat ohi ja kauppa käy kuten ennenkin.

Etelä-Euroopassa kuten Italiassa tukala taloustilanne pitää kysynnän vaimeana.

Suomi luetaan osaksi Pohjoismaita. Näkymät ovat ennallaan, Paffen sanoi.

Yhdysvaltojen Atlantassa päämajaansa pitävä Agco omistaa Fendtin ohella muun muassa Massey-Fergusonin ja Valtran.

VEIKKO NIITTYMAA

Maatalouskonealan näkymät 2009—2014

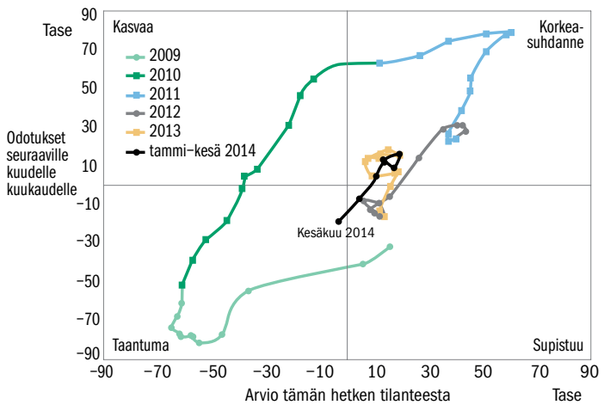

Lähde: CEMA Business Barometer MT

500 hevosvoiman Fendt tuotantoon jouluksi 2015

Maailman tehokkaimman perinteisen maataloustraktorin titteli saattaa siirtyä runsaan vuoden päästä Fendtille Saksaan. Yhtiö esitteli uuden 10-sarjan prototyypin maanantaina Baijerissa pidetyssä lehdistötilaisuudessa.

”Vuoden verran testiajoissa olleesta traktorista liikkuu internetissä kuvia ja tietoja, joten katsoimme parhaaksi kertoa siitä itse”, kertoo varapääjohtaja **Walter Wagner** Fendtiltä.

Kyse on edelleen prototyypistä. Toimittajia ei päästetty ohjaamoon eikä konepeltejä avattu. Se kerrottiin, että moottoriksi on tulossa Manin 12,4 litran kuutonen ja hydrauliikkajärjestelmiä on kaksi.

Malleja on neljä 380 hevosvoimasta aina 500 hevosvoimaan.

Traktori painaa tankit tyhjänä peräti 14 tonnia. Takarenkaat ovat 2,35 metriä korkeat Trelleborgin tuhatsarjalaiset.

Wagnerin mukaan sarjatuotanto alkaa noin puolentoista vuoden päästä. Muutaman vuoden päästä tuotanto saattaa nousta 5 000 traktoriin.

Traktorijätille haetaan markkinoita etenkin Yhdysvalloista ja Australiasta, missä Fendtit ovat yhä harvinaisia.

Pääjohtaja **Martin Richenhagen** Agcolta odottaa eurooppalaisten traktoreiden rynnistystä Yhdysvaltojen markkinoille. Autoissa niin on jo käynyt ja eurooppalaiset ja aasialaiset autot ovat syrjäyttäneet isokokoiset amerikkalaiset. Sama toistuu traktoreissa.

Uudet moottorit pienempiin

Saman tien Fendt julkisti 300- ja 700-sarjojen uudet mallit, joihin on asennettu tulevien päästörajojen mukaiset moottorit. Pienemmässä on Linnavuoressa koottu 4,4-litrainen ja isommassa Deutzin kuusilitrainen.

Urearuiskutus ei enää riitä, vaan pakokaasuja suitsitaan myös hiukkassuodattimella ja pakokaasuja kierrättämällä.

Uuden 300-sarjan toivotaan tuovan piristystä myydyimpään sadan hevosvoiman luokkaa, missä Fendtin markkinaosuus on 6 prosentin tuntumassa Euroopassa. Yli 250-hevosvoimaisissa osuus lähentelee 40 prosenttia.

Fendt toi vuosikymmenen vaihteessa markkinoille Katanaksi ristityn ajosilppurin. Lokakuussa alkaa isoveljen, 850-hevosvoimaisen Katana 85:n ennakkomyynti. Katanan tuontia ei ole harkittu, Valtralta kerrotaan.

VEIKKO NIITTYMAA

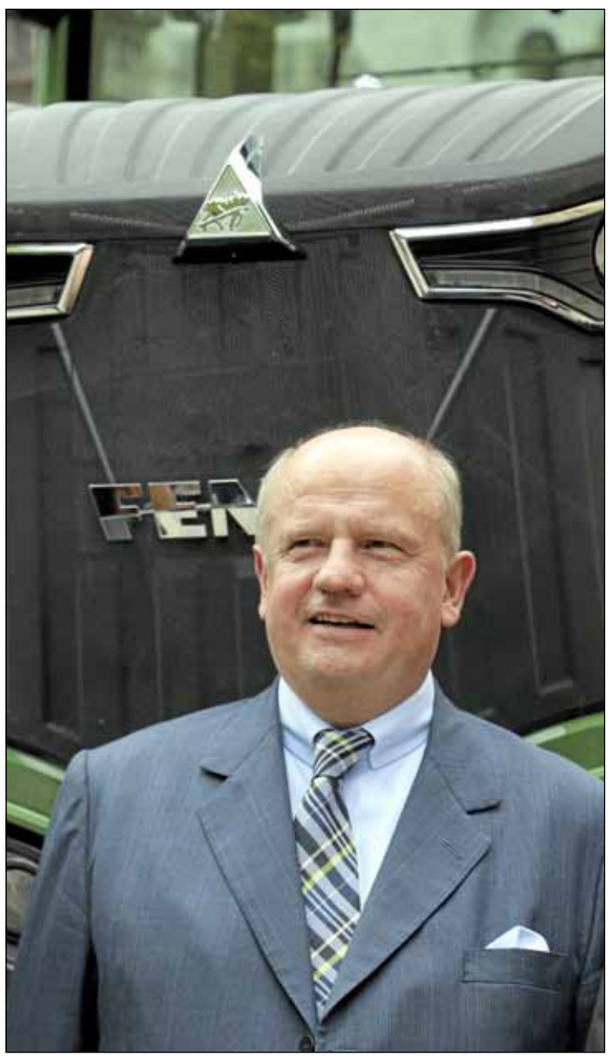

Maatalouskoneissa näyttää juuri nyt synkältä, mutta alan tulevaisuus on valoisa, vakuuttaa pääjohtaja Martin Richenhagen Agcolta. Taustalla on Fendtin uusi jättitraktori.

PÄIVÄN KYSYMYS

Onko helle vain suomalainen käsite?

Suomessa puhutaan helteistä, kun päivälämpötila nousee yli 25 celsiusasteen. Viime päivinä maan länsiosiin ja Lappiin on ennustettu myös tukalaa hellettä.

Onko helle vain suomalainen käsite, Ilmatieteen laitoksen päivystävä meteorologi Juha Tuomola?

Tällä hetkellä monissa Euroopan maissa varoitetaan korkeista lämpötiloista. Kriteerit tähän ovat tietenkin maakohtaisia. Esimerkiksi Latviassa varoitus annetaan lämpötilan ollessa yli 27–30 astetta.

Kuitenkaan helle-sanalle ei löydy mitään suoraa käännöstä englannista, vaan puhutaan esimerkiksi lämpöaallosta (engl. heat wave).

Se tarkoittaa Maailman ilmatieteen järjestön mukaan päivän ylimmän lämpötilan nousua viisi astetta keskimääräistä maksimilämpötilaa korkeammalle vähintään kolmena peräkkäisenä päivänä.

Mitä tarkoittaa tukala helle?

Suomessa helle on tukala, jos lämpötila nousee kolmena peräkkäisenä päivänä yli 27 asteeseen. Jos asteita on yli 30, puhutaan jo erittäin tukalasta helteestä.

Maailmalla tukalaan helteeseen liittyy myös ilman kosteus. Ihminen sietää paremmin kuumuutta kuivassa ilmassa.

Kuinka kauan helteet vielä jatkuvat?

Lähestyvä kylmä rintama alkaa viilentää ilmaa jo lähipäivinä. Lämpötilat pysyvät melko korkeina ainakin maan länsiosissa.

TIINA HEIKKINEN

POLITIIKASTA LYHYESTI

Katainen komissaariehdokkaaksi

Valtioneuvosto nimesi **Jyrki Kataisen** (kok.) komissaariehdokkaaksi Euroopan komissioon. Komission jäsenehdokkaita ryhdytään kokoamaan heinäkuun puolivälin jälkeen, kun Euroopan parlamentti on äänestänyt **Jean-Claude Junckerin** paikasta komission puheenjohtajana.

Keskustan **Sirkka-Liisa Anttila** arvosteli komission miesvaltaisuutta ja Suomen hallituksen kiirettä nimetä Katainen komissaariehdokkaaksi. Hän arvioi, että Suomen etu voi olla vaihtaa komissaariehdokasta, jos komissioon ei saada muutoin tasa-arvoista kokoonpanoa.

Junckerilla naisongelma komissiossa

EU-komission puheenjohtajaehdokas **Jean-Claude Juncker** kaipaa kipeästi naisia komissioonsa.

Juncker on patistanut EU-maita nimeämään naisia komissaariehdokkaiksi. Hän lupasi palkita näin tekeviä maita painavalla salkulla tai komission varapuheenjohtajan tehtävällä.

Nykyisessä komissiossa on 28 jäsentä, joista yhdeksän on naisia.

Tilintarkastajat moittivat EU:n tilatukijärjestelmää

Viljelijät eriarvoisessa asemassa

BRYSSEL (MT)

EU:n tilintarkastustuomioistuin arvostelee tuoreessa raportissaan maatalouden tilatukijärjestelmää.

Tilintarkastajien mukaan EU-komissio ei valvonut kunnolla jäsenmaita, kun ne jakoivat tilatukioikeuksia omille viljelijöilleen.

”Jäsenmaiden päättämät kriteerit eivät kohdelleet viljelijöitä tasaveroisesti, eikä niissä noudatettu suhteellisuuden ja hyvän taloushallinnon periaatteita”, raportissa moititaan.

Tilatukijärjestelmällä korvattiin maatalouden tuotantoon sidotut tuet vuodesta 2005 alkaen. Uudistuksen tarkoituksena oli lisätä maatalouden markkinaehtoisuutta irrottamalla tuki tuotantovelvoitteesta. Useimmissa maissa tilatuen suuruus kuitenkin määräytyi tilan historiallisen tuotannon mukaan, ja tilojen väliset tukierot voivat samalla alueellakin olla suuria. Suomessa on ollut alusta asti käytössä niin sanottu tasatukimalli, jossa hehtaarikohtainen cap-tuki on sama kaikilla saman tukialueen viljelijöillä.

Cap-uudistuksen myötä tilatuki korvataan perustukijärjestelmällä, joka toimii pitkälti samalla tavalla.

NIKLAS HOLMBERG

Haglund jäi yksin sote-kritiikkinsä kanssa

RKP:n puheenjohtajan **Carl Haglundin** sote-ratkaisua arvostelevat puheet herättivät kummastusta muissa ministereissä.

Kauppalehden haastattelema Haglund pitää sote-ratkaisua epäonnistuneena. Hänen mukaansa päätös oli keskustan tahdon mukainen, eivätkä sosiaalidemokraatit ja kokoomus pysyneet sovituissa ratkaisuissa.

Haglundin mielestä sote-malli sementoi julkisen palvelutuotannon, koska palveluiden tuotantoa ja vastuuta niiden järjestämisestä ei eriytetä eri toimijoille. Hänen mukaansa potilas unohdettiin ratkaisussa.

”Jos olisin ymmärtänyt, että tällaiseen päädytään, en varmaan olisi laittanut nimeä siihen paperiin aikanaan”, hän sanoi keskiviikkona Kauppalehden haastattelussa.

Carl Haglund.

Pääministeri **Alexander Stubb** (kok.) on eri mieltä Haglundin kanssa. Hän uskoo, että sote-ratkaisussa on hyvin tilaa sekä julkisille että yksityisille palvelujen tuottajille.

Valtiovarainministeri **Antti Rinne** (sd.) piti Haglundin puheita kummallisina Ylen aamu-tv:ssä. Rinteen mielestä sote-uudistuksen perusratkaisu on kohdillaan.

Peruspalveluministeri **Susanna Huovisen** (sd.) mielestä Haglundin sote-kritiikki on kohtuutonta. Hän muistuttaa, että ratkaisussa huomioitiin esimerkiksi RKP:lle tärkeä kielikysymys.

Myös sosiaali- ja terveysministeri **Laura Räty** (kok.) pitää Haglundin puheita erikoisina. Hänen mukaansa järjestämisvastuu ja palvelutuotanto on erotettu puolueiden puheenjohtajien keväällä tekemän sopimuksen pohjalta.

MT–STT

Komissio karhuaa Suomelta maataloustukia

BRYSSEL (MT)

EU-komissio karhuaa Suomelta takaisin vajaan neljän miljoonan euron virheellisesti maksettuja maataloustukia.

Syynä takaisinperintään ovat peltolohkorekisterissä ja tilatarkastuksissa todetut puutteet.

Yhteensä komissio ilmoitti keskiviikkona 57 miljoonan euron takaisinperinnöistä. Suurin, 20 miljoonan euron takaisinperintä kohdistuu Ranskaan. Muut isoimmat karhukirjeet tulevat Puolaan, Portugaliin ja Italiaan.

Lehtitietojen mukaan Ranskaa odottaa syksyllä vielä suurempi, jopa 1,8 miljardin euron takaisinperintä.

Maataloustukien maksatus on EU:ssa jäsenmaiden vastuulla. Komissio tekee vuosittain omia pistokokeita tarkastaakseen maksujen oikeellisuuden. Jos virheitä todetaan, perii komissio tukia takaisin kiinteän prosentin mukaan. Komissio ei karhua rahoja takaisin suoraan viljelijältä, vaan se on jäsenmaiden vastuulla.

NIKLAS HOLMBERG

» Suurin takaisinperintä kohdistuu Ranskaan. Muut isoimmat karhukirjeet tulevat Puolaan, Portugaliin ja Italiaan.